

Dz.U.95.108.528

1999-12-05 sprost. Dz.U.99.93.1085

KONWENCJA

dotycząca cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę,

sporządzona w Hadze dnia 25 października 1980 r.

(Dz. U. z dnia 25 września 1995 r.)

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 25 października 1980 r. została sporządzona w Hadze Konwencja dotycząca cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę w następującym brzmieniu:

KONWENCJA

dotycząca cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę

Państwa-sygnatariusze niniejszej konwencji,

głęboko przekonane, że interes dziecka ma podstawowe znaczenie we wszystkich sprawach dotyczących opieki nad nim,

pragnąc chronić dziecko na płaszczyźnie międzynarodowej przed szkodliwymi skutkami, wynikającymi z bezprawnego uprowadzenia go lub zatrzymania, i pragnąc ustalić zasady postępowania w celu zagwarantowania niezwłocznego powrotu dziecka do państwa jego stałego pobytu oraz pragnąc zapewnić ochronę prawa do odwiedzin,

postanowiły zawrzeć w tym celu konwencję i zgodziły się na następujące postanowienia:

Rozdział I

Zakres stosowania konwencji

Artykuł 1

Przedmiotem niniejszej konwencji jest:

- a) zapewnienie niezwłocznego powrotu dzieci bezprawnie uprowadzonych lub zatrzymanych w jednym z Umawiających się Państw oraz
- b) zapewnienie poszanowania praw do opieki i odwiedzin określonych przez ustawodawstwo jednego Umawiającego się Państwa w innych Umawiających się Państwach.

Artykuł 2

Umawiające się Państwa podejmą wszelkie stosowne środki dla zapewnienia w granicach ich terytoriów realizacji celów niniejszej konwencji. Dla osiągnięcia tego wykorzystają one dostępne sposoby postępowania w nagłych wypadkach.

Artykuł 3

Urowadzenie lub zatrzymanie dziecka będzie uznane za bezprawne, jeżeli:

- a) nastąpiło naruszenie prawa do opieki przyznanego określonej osobie, instytucji lub innej organizacji, wykonywanego wspólnie lub indywidualnie, na mocy ustawodawstwa państwa, w którym dziecko miało miejsce stałego pobytu bezpośrednio przed uprowadzeniem lub zatrzymaniem, oraz
- b) w chwili uprowadzenia lub zatrzymania prawa te były skutecznie wykonywane wspólnie lub indywidualnie albo byłyby tak wykonywane, gdyby nie nastąpiło uprowadzenie lub zatrzymanie.

Prawo do opieki określone w punkcie a) może wynikać w szczególności z mocy samego prawa, z orzeczenia sądowego lub administracyjnego albo z ugody mającej moc prawną w świetle przepisów ustawodawstwa tego państwa.

Artykuł 4

Konwencję stosuje się do każdego dziecka, które miało miejsce stałego pobytu w Umawiającym się Państwie bezpośrednio przed naruszeniem praw do opieki lub odwiedzin. Konwencja przestaje obowiązywać, kiedy dziecko osiąga wiek 16 lat.

Artykuł 5

W rozumieniu niniejszej konwencji:

- a) "prawo do opieki" obejmuje prawo dotyczące opieki nad osobą dziecka, w szczególności prawo do decydowania o miejscu pobytu dziecka;

b)"prawo do odwiedzin" obejmuje prawo do zabrania dziecka na czas ograniczony w inne miejsce aniżeli miejsce jego stałego pobytu.
orzeczenia

Rozdział II

Organy centralne

Artykuł 6

Każde Umawiające się Państwo wyznaczy organ centralny w celu realizacji obowiązków wynikających dla niego z konwencji.

Państwo federalne, państwo, w którym obowiązuje kilka systemów prawnych, lub państwo posiadające autonomiczne organizmy terytorialne może wyznaczyć więcej niż jeden organ centralny oraz określić zasięg terytorialny każdego z tych organów. Państwo, które uczyni użytek z tego uprawnienia, wyznaczy organ centralny, któremu będą przesyłane wnioski w celu ich przekazania właściwemu organowi centralnemu w tym państwie.

Artykuł 7

Organy centralne powinny ze sobą współdziałać i popierać współpracę między właściwymi władzami w ich odnośnych państwach w celu zapewnienia niezwłocznego powrotu dzieci oraz realizacji innych celów niniejszej konwencji.

W szczególności powinny one bezpośrednio lub przy pomocy jakiegokolwiek pośrednictwa podejmować wszelkie odpowiednie środki w celu:

- a)ustalenia miejsca przebywania dziecka bezprawnie uprowadzonego lub zatrzymanego;
- b)zapobieżenia dalszemu zagrożeniu dla dziecka lub dalszym szkodom dla zainteresowanych stron przez podjęcie lub spowodowanie podjęcia środków tymczasowych;
- c)zapewnienia dobrowolnego wydania dziecka lub doprowadzenia do polubownego rozwiązania sporu;
- d)jeżeli okaże się to potrzebne - wymiany informacji dotyczących sytuacji społecznej dziecka;
- e)przekazywania informacji o charakterze ogólnym dotyczących przepisów ustawodawstwa ich państwa, odnoszących się do stosowania konwencji;
- f) wszczęcia lub ułatwienia wszczęcia postępowania sądowego lub administracyjnego w celu uzyskania powrotu dziecka, a w stosownych wypadkach - ustalenia lub skutecznego wykonywania prawa do odwiedzin;

- g) przyznania lub ułatwienia, w stosownych wypadkach, pomocy sądowej i prawnej, łącznie z udziałem adwokata i doradcy prawnego;
- h) podjęcia niezbędnych działań administracyjnych, jakie mogą być konieczne i pożądane do zapewnienia bezpiecznego powrotu dziecka;
- i) wzajemnego informowania się na temat funkcjonowania konwencji oraz, tak dalece jak to jest możliwe, usuwania wszelkich przeszkód powstałych przy jej stosowaniu.

Rozdział III

Powrót dziecka

Artykuł 8

Jakakolwiek osoba, instytucja lub inna organizacja utrzymująca, że dziecko zostało uprowadzone lub zatrzymane z naruszeniem prawa do opieki, może zwrócić się bądź do organu centralnego miejsca stałego pobytu dziecka, bądź organu centralnego każdego innego Umawiającego się Państwa o pomoc w zapewnieniu powrotu dziecka.

Wniosek powinien zawierać:

- a) informacje dotyczące tożsamości wnioskodawcy, dziecka oraz osoby, co do której istnieje domniemanie, że uprowadziła lub zatrzymała dziecko;
- b) datę urodzenia dziecka, jeśli jest to możliwe do ustalenia;
- c) podstawy, na które powołuje się wnioskodawca, żądając powrotu dziecka;
- d) wszelkie dostępne informacje dotyczące miejsca przebywania dziecka oraz tożsamości osoby, co do której istnieje domniemanie, że dziecko z nią przebywa.

Do wniosku można dołączyć lub uzupełnić go o:

- e) uwierzytelnione odpisy jakiegokolwiek orzeczenia lub ugody, przydatne dla sprawy;
- f) zaświadczenie lub poświadczony oświadczenie pochodzące od organu centralnego lub innej właściwej władzy państwa stałego pobytu dziecka lub osoby kompetentnej, dotyczące przepisów ustawodawstwa tego państwa w tym zakresie;
- g) wszelkie inne przydatne dokumenty.

Artykuł 9

Jeżeli organ centralny, który otrzymał wniosek określony w artykule 8, ma podstawy, by sądzić, że dziecko przebywa w innym Umawiającym się Państwie, przekazuje bezpośrednio i niezwłocznie ten wniosek do organu centralnego tego Umawiającego się Państwa, informując o tym wzywający organ centralny lub, w stosownych wypadkach, wnioskodawcę.

Artykuł 10

Organ centralny państwa, w którym znajduje się dziecko, podejmuje lub powoduje podjęcie wszelkich stosownych środków w celu zapewnienia jego dobrowolnego wydania.

Artykuł 11

Władze sądowe lub administracyjne każdego Umawiającego się Państwa powinny podejmować niezwłoczne działania w celu powrotu dziecka. Jeżeli dana władza sądowa lub administracyjna nie podejmie decyzji w ciągu sześciu tygodni od daty wpłynięcia wniosku, wnioskodawca lub organ centralny państwa wezwanego, z własnej inicjatywy lub na wniosek organu centralnego państwa wzywającego, może żądać przedstawienia powodów zwłoki. Jeżeli organ centralny państwa wezwanego otrzyma odpowiedź, organ ten przekazuje ją organowi centralnemu państwa wzywającego lub, w stosownych wypadkach, wnioskodawcy.

Artykuł 12

Jeżeli dziecko zostało bezprawnie uprowadzone lub zatrzymane w rozumieniu artykułu 3, a w chwili wpłynięcia wniosku do władzy sądowej lub administracyjnej Umawiającego się Państwa, w którym znajduje się dziecko, upłynął okres krótszy niż jeden rok od dnia uprowadzenia lub zatrzymania, zainteresowana władza zarządza niezwłoczne wydanie dziecka.

Władza sądowa lub administracyjna powinna również zarządzić wydanie dziecka, nawet po upływie jednego roku, o którym mowa w ustępie poprzedzającym, chyba że zostało ustalone, że dziecko przystosowało się już do swego nowego środowiska.

Jeżeli władza sądowa lub administracyjna państwa wezwanego ma podstawy, by sądzić, że dziecko zostało zabrane do innego państwa, może ona zawiesić działanie lub oddalić wniosek o wydanie dziecka.

Artykuł 13

Bez względu na postanowienia artykułu poprzedzającego władza sądowa lub administracyjna państwa wezwanego nie jest obowiązana zarządzić wydanie dziecka, jeżeli osoba, instytucja lub organizacja sprzeciwiająca się wydaniu dziecka wykaże, że:

- a) osoba, instytucja lub organizacja opiekująca się dzieckiem faktycznie nie wykonywała prawa do opieki w czasie uprowadzenia lub zatrzymania albo zgodziła się lub później wyraziła zgodę na uprowadzenie lub zatrzymanie; lub

b)⁽¹⁾ istnieje poważne ryzyko, że powrót dziecka naraziłby je na szkodę fizyczną lub psychiczną albo w jakikolwiek inny sposób postawiłby je w sytuacji nie do zniesienia.

Władza sądowa lub administracyjna może również odmówić zarządzenia powrotu dziecka, jeżeli stwierdzi, że dziecko sprzeciwia się powrotowi oraz że osiągnęło ono wiek i stopień dojrzałości, przy którym właściwe jest uwzględnienie jego opinii.

Przy ocenie okoliczności określonych w niniejszym artykule władza sądowa lub administracyjna powinna brać pod uwagę informacje dotyczące sytuacji społecznej dziecka, dostarczone przez organ centralny lub inną właściwą władzę państwa miejsca stałego pobytu dziecka.

Artykuł 14

Dla stwierdzenia, że miało miejsce bezprawne uprowadzenie lub zatrzymanie w rozumieniu artykułu 3, władza sądowa lub administracyjna państwa wezwanego może brać bezpośrednio pod uwagę przepisy ustawodawstwa i orzeczenia sądowe lub administracyjne, formalnie uznane lub nie uznane w państwie miejsca stałego pobytu dziecka, bez uciekania się do szczególnych trybów postępowania dla stwierdzenia właściwości tego ustawodawstwa lub dla uznania zagranicznych orzeczeń, które w innym wypadku miałyby zastosowanie.

Artykuł 15

Władze sądowe lub administracyjne Umawiającego się Państwa mogą, przed zarządzeniem powrotu dziecka, żądać przedłożenia przez wnioskodawcę orzeczenia lub oświadczenia pochodzącego od władz państwa miejsca stałego pobytu dziecka, stwierdzającego, że uprowadzenie lub zatrzymanie było bezprawne w rozumieniu artykułu 3 konwencji, jeżeli takie orzeczenie lub oświadczenie może być uzyskane w tym państwie. Organy centralne Umawiających się Państw udzielą wnioskodawcy wszelkiej możliwej pomocy w uzyskaniu takiego orzeczenia lub oświadczenia.

Artykuł 16

Po otrzymaniu zawiadomienia o bezprawnym uprowadzeniu lub zatrzymaniu dziecka w rozumieniu artykułu 3 władze sądowe lub administracyjne Umawiającego się Państwa, do którego dziecko zostało uprowadzone lub w którym zostało zatrzymane, nie będą mogły decydować merytorycznie o prawie do opieki, dopóki nie zostanie ustalone, że wymogi określone przez niniejszą konwencję co do zwrotu dziecka nie zostały spełnione lub jeżeli w stosownym czasie po tym zawiadomieniu nie wpłynął wniosek sporządzony na podstawie niniejszej konwencji.

Artykuł 17

Okoliczność, że orzeczenie dotyczące opieki zostało wydane lub że może być uznane w państwie wezwanym, nie może sama w sobie uzasadniać odmowy zwrotu dziecka na mocy niniejszej konwencji, jednakże władze sądowe lub administracyjne państwa wezwanego mogą wziąć pod uwagę, przy stosowaniu niniejszej konwencji, przyczyny wydania takiego orzeczenia.

Artykuł 18

Postanowienia niniejszego rozdziału nie ograniczają uprawnień władzy sądowej lub administracyjnej do zarządzenia zwrotu dziecka w każdym czasie.

Artykuł 19

Orzeczenie dotyczące zwrotu dziecka, wydane zgodnie z niniejszą konwencją, nie narusza istoty prawa do opieki.

Artykuł 20

Można odmówić zwrotu dziecka zgodnie z postanowieniami artykułu 12, jeżeli zwrot nie byłby dopuszczony w świetle podstawowych zasad państwa wezwanego, dotyczących ochrony praw człowieka i podstawowych wolności.

Rozdział IV

Prawo do odwiedzin

Artykuł 21

Wniosek o zorganizowanie lub ochronę skutecznego wykonywania prawa do odwiedzin może być skierowany do organu centralnego Umawiającego się Państwa w ten sam sposób, jak wniosek o zwrot dziecka.

Organy centralne związane są obowiązkiem współpracy, określonym w artykule 7, w celu zapewnienia spokojnego korzystania z prawa do odwiedzin i spełnienia wszelkich warunków związanych z korzystaniem z tego prawa, jak również obowiązkiem podjęcia wszelkich możliwych działań dla usunięcia przeszkód w wykonywaniu tego prawa.

Organy centralne mogą bądź bezpośrednio lub przez pośrednika wszczynać lub popierać postępowanie prawne mające na celu organizowanie lub ochronę prawa do odwiedzin oraz warunków, od których może zależeć korzystanie z tego prawa.

Rozdział V

Postanowienia ogólne

Artykuł 22

Nie można wymagać, niezależnie od tytułu, składania jakiegokolwiek kaucji lub jakiegokolwiek depozytu na poczet zabezpieczenia kosztów i opłat związanych z postępowaniem sądowym lub administracyjnym, określonym w niniejszej konwencji.

Artykuł 23

Nie wymaga się żadnej legalizacji ani innej podobnej formalności w ramach niniejszej konwencji.

Artykuł 24

Wszelkie wnioski, pisma lub inne dokumenty będą przekazywane organowi centralnemu państwa wezwanego w języku oryginalnym, wraz z tłumaczeniem na język urzędowy lub jeden z języków urzędowych tego państwa, albo - jeżeli jest to trudne do wykonania - wraz z tłumaczeniem na język francuski lub angielski.

Jednak Umawiające się Państwo może, składając zastrzeżenie określone w artykule 42, sprzeciwić się użyciu języka francuskiego lub angielskiego, ale nie obu tych języków, we wszelkich wnioskach, pismach lub innych dokumentach kierowanych do jego organu centralnego.

Artykuł 25

Obywatele Umawiającego się Państwa oraz osoby, które stale przebywają w tym państwie, będą mieli prawo - w sprawach, które wiążą się ze stosowaniem niniejszej konwencji - do pomocy sądowej i prawnej w każdym innym Umawiającym się Państwie na tych samych warunkach, jak obywatele danego państwa oraz osoby stale tam przebywające.

Artykuł 26

Każdy organ centralny ponosi własne koszty związane ze stosowaniem niniejszej konwencji.

Organ centralny i inne służby publiczne Umawiających się Państw nie będą żądały żadnych opłat w związku z wnioskami złożonymi w wyniku stosowania konwencji. W szczególności nie będą mogły żądać od wnioskodawcy zwrotu kosztów i wydatków związanych z postępowaniem sądowym lub kosztów związanych z ewentualnym udziałem adwokata lub doradcy prawnego. Jednakże mogą one żądać pokrycia wydatków, które zostały lub będą poniesione w wyniku działań podjętych dla powrotu dziecka.

Umawiające się Państwo może jednak, składając zastrzeżenie określone w artykule 42, oświadczyć, że jest zobowiązane do ponoszenia kosztów określonych w ustępie poprzedzającym, związanych z udziałem adwokata lub doradcy prawnego, albo kosztów sądowych tylko w takim zakresie, w jakim koszty te mogą być pokryte przez jego system pomocy sądowej i prawnej.

Zarządzając zwrot dziecka lub rozstrzygając w przedmiocie prawa do odwiedzin, zgodnie z niniejszą konwencją, władza sądowa lub administracyjna może, w stosownych wypadkach, nałożyć na osobę, która uprowadziła lub zatrzymała dziecko albo która przeszkodziła w wykonaniu prawa do odwiedzin, obowiązek pokrycia wszelkich niezbędnych wydatków, poniesionych przez wnioskodawcę lub w jego imieniu, w szczególności kosztów podróży, kosztów związanych z zastępstwem sądowym i powrotem dziecka oraz wszelkich kosztów i wydatków poczynionych w celu ustalenia miejsca przebywania dziecka.

Artykuł 27

Jeżeli jest oczywiste, że warunki określone przez niniejszą konwencję nie zostały spełnione lub wniosek nie jest wystarczająco umotywowany, organ centralny nie jest zobowiązany do przyjęcia takiego wniosku. W takim wypadku zawiadamia on niezwłocznie wnioskodawcę o przyczynach nieprzyjęcia lub, w stosownych wypadkach, organ centralny, który przekazał mu wniosek.

Artykuł 28

Organ centralny może żądać, by do wniosku było załączone pisemne upoważnienie umożliwiające działanie w imieniu wnioskodawcy lub by został wyznaczony przedstawiciel uprawniony do działania w imieniu wnioskodawcy.

Artykuł 29

Konwencja nie wyłącza uprawnienia osoby, instytucji lub organizacji twierdzącej, iż nastąpiło naruszenie prawa do opieki lub prawa do odwiedzin w rozumieniu artykułów 3 lub 21, do zwracania się bezpośrednio do władz sądowych lub administracyjnych Umawiającego się Państwa, w wyniku stosowania lub niestosowania postanowień niniejszej konwencji.

Artykuł 30

Każdy wniosek przedłożony organowi centralnemu lub bezpośrednio władzom sądowym lub administracyjnym Umawiającego się Państwa w wyniku zastosowania postanowień niniejszej konwencji, jak również wszelkie dokumenty lub informacje do niego dołączone lub przekazane przez organ centralny będą przyjmowane przez sądy lub organy administracyjne Umawiających się Państw.

Artykuł 31

W stosunku do państwa, w którym w zakresie opieki nad dziećmi obowiązują dwa lub więcej systemy prawne mające zastosowanie w różnych częściach jego terytorium:

- a) wszelkie odniesienie do stałego pobytu w tym państwie dotyczy stałego pobytu na części terytorium tego państwa;
- b) wszelkie odniesienie do prawa państwa stałego pobytu należy rozumieć jako odnoszące się do prawa tej części terytorium tego państwa, w której dziecko ma miejsce stałego pobytu.

Artykuł 32

W stosunku do państwa, w którym w zakresie opieki nad dziećmi obowiązują dwa lub więcej systemy prawne mające zastosowanie do różnych kategorii osób, wszelkie odniesienie do prawa tego państwa należy rozumieć jako odnoszące się do systemu prawnego wskazanego przez prawo tego państwa.

Artykuł 33

Państwo, w którym poszczególne części terytorium posiadają własne uregulowania prawne w zakresie opieki nad dziećmi, nie będzie obowiązane do stosowania konwencji, jeżeli państwo, w którym obowiązuje jednolity system prawny, nie byłoby obowiązane do jej stosowania.

Artykuł 34

W sprawach, do których niniejsza konwencja ma zastosowanie, posiada ona pierwszeństwo przed Konwencją z dnia 5 października 1961 r. o właściwości organów i prawie właściwym w zakresie ochrony małoletnich w stosunkach między państwami, które są stronami obu konwencji. Ponadto niniejsza konwencja nie stoi na przeszkodzie powoływaniu się na inne postanowienia międzynarodowe wiążące państwo wzywające i państwo wezwane lub na prawo państwa wezwanego dla uzyskania zwrotu dziecka, które zostało bezprawnie uprowadzone lub zatrzymane, albo dla ustalenia prawa do odwiedzin.

Artykuł 35

Konwencję stosuje się w stosunkach między Umawiającymi się Państwami wyłącznie w przypadkach bezprawnych uprowadzeń lub zatrzymań, które miały miejsce po jej wejściu w życie w tych państwach.

Jeżeli zostało złożone oświadczenie zgodnie z artykułem 39 lub 40, odniesienie do Umawiającego się Państwa w ustępie poprzedzającym dotyczy

jednej lub kilku części jego terytorium, do których konwencja ma zastosowanie.

Artykuł 36

Nic w niniejszej konwencji nie stoi na przeszkodzie, by dwa lub więcej Umawiających się Państw, w celu ograniczenia restrykcji, którym może być poddany powrót dziecka, uzgodniły pomiędzy sobą uchylenie obowiązywania tych jej postanowień, które mogą pociągać za sobą takie restrykcje.

Rozdział VI

Postanowienia końcowe

Artykuł 37

Konwencja jest otwarta do podpisu dla państw, które były członkami Konferencji Haskiej Prawa Międzynarodowego Prywatnego w czasie jej Czternastej Sesji.

Konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu, a dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia będą złożone w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Królestwa Holandii.

Artykuł 38

Każde inne państwo będzie mogło przystąpić do konwencji.

Dokument przystąpienia będzie złożony w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Królestwa Holandii.

Dla każdego przystępującego państwa konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca kalendarzowego po złożeniu jego dokumentu przystąpienia.

Przystąpienie będzie skuteczne tylko w stosunkach między państwem przystępującym a tymi Umawiającymi się Państwami, które złożą oświadczenie o wyrażeniu zgody na to przystąpienie. Takie oświadczenie będzie musiało być również złożone przez każde państwo członkowskie, które ratyfikuje, przyjmie lub zatwierdzi konwencję w terminie późniejszym do przystąpienia. Takie oświadczenie będzie złożone w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Królestwa Holandii; to ostatnie przekaże jego poświadczony odpisy w drodze dyplomatycznej każdemu z Umawiających się Państw.

Konwencja wejdzie w życie pomiędzy państwem przystępującym a państwem, którełoży oświadczenie o wyrażeniu zgody na to przystąpienie, pierwszego dnia trzeciego miesiąca kalendarzowego po złożeniu oświadczenia o wyrażeniu zgody.

Artykuł 39

Każde Państwo może w chwili podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia oświadczyć, że konwencja będzie się rozciągać na całość terytoriów, które reprezentuje w stosunkach międzynarodowych, albo na jedno, albo na kilka z nich. Oświadczenie takie nabierze mocy w chwili wejścia w życie konwencji dla tego państwa

O takim oświadczeniu, jak również o wszelkich późniejszych rozciągnięciach należy zawiadomić Ministerstwo Spraw Zagranicznych Królestwa Holandii.

Artykuł 40

Umawiające się państwo, w którego skład wchodzi dwie lub więcej części terytorium, w którym obowiązują różne systemy prawne w sprawach regulowanych przez niniejszą konwencję, będzie mogło, w chwili podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia oświadczyć, że niniejsza konwencja ma zastosowanie do wszystkich części jego terytorium lub tylko do jednej albo więcej spośród nich, oraz będzie mogło w każdym terminie zmienić to oświadczenie przez złożenie nowego oświadczenia.

O takich oświadczeniach należy zawiadomić Ministerstwo Spraw Zagranicznych Królestwa Holandii i wyraźnie określić w nich te części terytorium, do których konwencja ma zastosowanie.

Artykuł 41

Jeżeli Umawiające się Państwo posiada system ustrojowy, w którym władza wykonawcza, sądownicza i ustawodawcza są podzielone między organy centralne i inne organy tego państwa, podpisanie, ratyfikacja, przyjęcie lub zatwierdzenie konwencji albo przystąpienie do niej, a także złożenie jakiegokolwiek oświadczenia na mocy artykułu 40 nie wywrze żadnego skutku w zakresie wewnętrznego podziału władzy, obowiązującego w tym państwie.

Artykuł 42

Każde Umawiające się Państwo będzie mogło, najpóźniej w chwili ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia albo w chwili składania oświadczenia na mocy artykułu 39 lub 40, złożyć jedno lub oba zastrzeżenia przewidziane w artykułach 24 i 26 ustęp 3. Żadne inne zastrzeżenie nie będzie dopuszczone.

Każde państwo będzie mogło w każdym czasie wycofać złożone zastrzeżenie. O wycofaniu zastrzeżenia należy zawiadomić Ministerstwo Spraw Zagranicznych Królestwa Holandii.

Zastrzeżenie przestanie obowiązywać pierwszego dnia trzeciego miesiąca kalendarzowego po zawiadomieniu wymienionym w ustępie poprzedzającym.

Artykuł 43

Konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca kalendarzowego po złożeniu trzeciego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, wymienionych w artykułach 37 i 38.

Następnie konwencja wejdzie w życie:

- 1) w stosunku do każdego państwa ratyfikującego, przyjmującego, zatwierdzającego lub przystępującego do niej w terminie późniejszym - pierwszego dnia trzeciego miesiąca kalendarzowego po złożeniu przez nie dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia;
- 2) w stosunku do terytoriów lub części terytorium, na które niniejsza konwencja została rozciągnięta zgodnie z artykułem 39 lub 40 - pierwszego dnia trzeciego miesiąca kalendarzowego po zawiadomieniu określonym w tych artykułach.

Artykuł 44

Konwencja będzie obowiązywała przez pięć lat, poczynając od daty jej wejścia w życie, zgodnie z artykułem 43 ustęp 1, również państwa, które ją ratyfikują, przyjmują, zatwierdzą lub do niej przystąpią w terminie późniejszym.

Konwencja będzie odnawiana w sposób milczący co pięć lat na pięć lat, jeśli nie nastąpi jej wypowiedzenie.

O wypowiedzeniu należy zawiadomić Ministerstwo Spraw Zagranicznych Królestwa Holandii co najmniej sześć miesięcy przed upływem okresu pięcioletniego. Wypowiedzenie będzie mogło ograniczyć się do niektórych terytoriów lub części terytorium, do których konwencja ma zastosowanie.

Wypowiedzenie będzie obowiązywało tylko w odniesieniu do państwa, które o nim zawiadomiło. Konwencja pozostanie w mocy dla innych Umawiających się Państw.

Artykuł 45

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Królestwa Holandii zawiadomi Państwa Członkowskie Konferencji, jak również państwa, które do konwencji przystąpiły zgodnie z postanowieniami artykułu 38, o:

- 1) podpisaniach, ratyfikacjach, przyjęciach i zatwierdzeniach, wymienionych w artykule 37;
- 2) przystąpieniach wymienionych w artykule 38;
- 3) dacie, z którą konwencja wejdzie w życie, zgodnie z postanowieniami artykułu 43;
- 4) rozciągnięciach wymienionych w artykule 39;
- 5) oświadczeniach wymienionych w artykułach 38 i 40;
- 6) zastrzeżeniach wymienionych w artykułach 24 i 26 ustęp 3 oraz o wycofaniach zastrzeżeń określonych w artykule 42;

7) wypowiedzeniach określonych w artykule 44.

Na dowód czego, niżej podpisani, należycie upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Hadze dnia 25 października 1980 r. w językach angielskim i francuskim, przy czym oba teksty mają jednakową moc, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rządu Królestwa Holandii i którego poświadczony odpis zostanie przekazany w drodze dyplomatycznej każdemu z państw członkowskich Konferencji Haskiej Międzynarodowego Prawa Prywatnego w czasie jej Czternastej Sesji.

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- konwencja została uznana za słuszną,
- Rzeczpospolita Polska postanawia przystąpić do tej konwencji, zgłaszając przedstawione w załączeniu zastrzeżenie do artykułu 26 ustęp 3 konwencji,
- z uwzględnieniem załączonego zastrzeżenia konwencja będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 6 lipca 1992 r.

Zastrzeżenie

"Na mocy artykułu 42 i w związku z artykułem 26 ustęp 3 powyższej konwencji Rzeczpospolita Polska oświadcza, że ponosić ona będzie koszty związane z wykonaniem wniosków konwencyjnych i wynikię z udziału adwokata lub doradcy prawnego albo koszty sądowe tylko w takim zakresie, w jakim koszty te mogą być pokryte przez polski system pomocy sądowej i prawnej".